

حفظ شده بود. اما امروز باید از نظر دادستان تبعیت کند.

■ از نظر آموزشی چه اقداماتی انجام شده؟  
ما یک سری کلاسهای ۵۶ جلسه‌ای که از سوی دادرسی مرکز پیشنهاد شده بود، برای قضات برگزار کردیم و تمام مباحث مربوط به آیین دادرسی کیفری، مقررات دادرسی و آیین نامه‌های مورد نیاز، مطرح شد.

■ شما طعم عدالت را چه هنگام احساس می‌کنید؟  
آن زمان که احساس می‌کنیم مردم از رسیدگی و خدمات راضی هستند، ما نیز آرامش داریم و اگر مردم را آزرده خاطر ببینیم، ما نیز معذب هستیم.

■ با توجه به اینکه برخی قضات دادرسی از دادگاه منتقل شده‌اند، محیط دادرسی ایجاب می‌کند قضات ایستاده برخورد خشکتر و به سبب نمایندگی در احقاق حقوق جامعه، رفتار جدیتر داشته باشند چه تعارضی بین کار در دادرسی و دادگاه مشاهده می‌کنید؟  
تعارضی به وجود نمی‌آید. هر چند که باید مداخلات حقوق عموم باشند، اما آن حالت رفتنی که در دادگاه داشته‌اند، همچنان وجود دارد.

▲ مسعود شیرانی - دادیار شعبه سوم

## با حضور وکیل مخاطب ما یک کارشناس حقوقی است

دانشجوی دوره دکترای حقوق خصوصی - دارای ۳ سال سابقه قضایی است و قبلاً دادرسی مجتمع جنایی اصفهان بوده است.

■ احیای دادرسی را با چه مشکلاتی همراه دیدید؟  
روش دادرسی کلاسیک، لازمه‌اش این است که نهاد تعقیب و دادرسی، از هم مجزا باشند و این امر نیز محقق شد. نقایص عمده، مربوط به مشکل تراکم کار و کمبود قاضی است. وقتی در روز ۷ تا

متأسفانه حرمت قاضی در کشور ما شکسته شده است و هنوز جایگاه خود را پیدا نکرده است. در مشاغل دیگر افرادی با مرتبه پایین‌تر مشغول خدمت هستند که شأن و جایگاه بالاتری برای آنها به وجود آمده است.

■ از این کسر شأن، چه مقدار مسائل راناشی از خود قضات و دستگاه قضایی و چه مقدار را مربوط به بیرون می‌دانید؟

حرمت امامزاده با متولی است. دستگاه قضایی حتماً باید حرمت قضات و شأن آنها را حفظ کند. اما ما بیشترین ضربه را از بیرون دستگاه قضایی می‌خوریم.

■ از نظر معیشتی و خصوصاً امکانات رفاهی، تفریحی چه پیشنهادهایی دارید؟

وضعیت رفاهی دستگاه قضایی در حد صفر است. امکانات دستگاه قضایی را نمی‌توان با یک وزارتخانه و تشکیلات اداری اش مقایسه کرد. برای قضات، کمترین امکانات ورزشی وجود ندارد. در حالی که یک قاضی به سبب استرس وارده و خستگی زیاد، احتیاج به ورزش و آرامش روحی دارد. برای نمونه حتی یک استخر جهت استفاده قضات وجود ندارد. از نظر حقوق نیز درآمدها با هزینه‌ها متناسب نیست و گاهی فرد به هر راهی می‌زند تا مشکلش حل شود.

■ تفکیک پرونده‌هایی که باید مستقیماً به دادگاه بروند و پرونده‌هایی که مربوط به دادرسی باشد چگونه است؟

ما در مرحله ارجاع این تصمیم را می‌گیریم. یعنی آنهایی که مشمول تبصره ۳ ماده ۳ باشند، به دادگاه می‌فرستیم.

■ در ماه چند اختلاف بین بازپرس و دادستان به دادگاه ارجاع می‌شود؟

ما در اینجا خوشبختانه موردی نداشتیم. یعنی بازپرس، نظر سرپرست یا جانشین را پذیرفته است.

■ آیا بازپرس از استقلال کافی برخوردار است؟  
در قانون آیین دادرسی سابق، استقلال بازپرس

■ ارتباط شما با مردم چگونه است؟ آیا در اتاق همیشه به روی مردم باز است؟

همان گونه که خودتان ملاحظه کردید، من معمولاً در اتاق خود نمی‌نشینم. بلکه در دفتر حضور دارم تا دیگر کسی مجبور نباشد پشت در بماند و اجازه بگیرد.

■ آیا کلاترهای حوزه خود را شخصاً مورد بازرسی قرار داده‌اید؟

بله، علاوه بر راهنماییهای لازم در واحد ارشاد، در برخی موارد برای کم کردن مراجعات مردم بین ما و کلاترهای نیز مفید واقع شده؛ یا فرمهای مخصوص تهیه کرده‌ایم که در مواردی به وسیله آن فرمها، افرادی به سوی شوراهای حل اختلاف هدایت می‌شوند که غالباً مشکلات مردم حل شده و حجم کار دادرسی نیز کاهش می‌یابد.

■ واحد ارشاد و معاضدت قضایی در برخی مجتمعها مشکل ساز شده است در این دادرسی چگونه است؟  
در اینجا هم مشکل را داریم. البته مسؤولان واحد ارشاد در این دادرسی، فوق‌لیسانس و لیسانس حقوق دارند اما گاه راهنماییهای نادرستی صورت می‌گیرد. مثلاً گوشی موبایل گم شده است و جرمی صورت نگرفته اما برای اینکه پیگیری سریع صورت گیرد، راهنمایی می‌شود که اعلام سرقت بشود تا تحت پیگرد قرار گیرد. در حالی که این کار یعنی آموختن تقلب به مردم.

■ بخشنامه نیروی انتظامی مبنی بر عدم دخالت قضات در امور کلاترهای، توسط دیوان عدالت اداری ابطال شده است از این امر، چه موقعیتهایی برای شما پدید آمد؟

ما از قبل نیز اعتقاد به این بخشنامه نداشتیم و به نیروی انتظامی ابلاغ کردیم که این بخشنامه خلاف قانون است برابر قانون، دادستان، ریاست ضابطین را برعهده دارد و می‌تواند هر زمانی نظارت و بازرسی قضایی داشته باشد، به همین علت ما از روز اول نماینده‌ای ویژه برای نظارت بر ضابطین داشته‌ایم که اختیارات ما را اعمال می‌کند.

■ از دادستان چه انتظاری دارید؟

دادستان به نظر من تا به حال خوب عمل کرده است و تا حد توان وظایف خود را به خوبی انجام داده‌اند و در هر موردی که به ایشان مراجعه شده، سریعاً پیگیری شده و مشکلی با ایشان نداشته‌ایم.

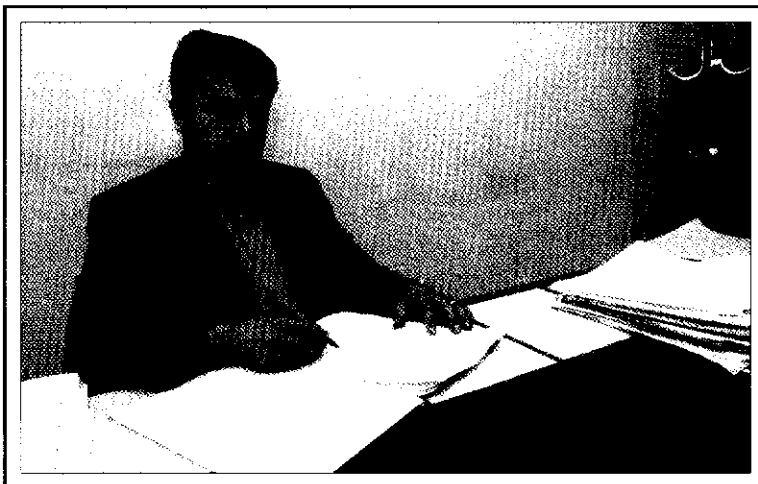
■ حضور وکلای در دادرسی چگونه است؟

وکیل از نظر قانونی نمی‌تواند در مراحل تحقیق دخالت کند. مگر آنکه وکیل شاکی باشد که می‌تواند لایحه ارائه کند. ولی وکیل متهم تنها می‌تواند مستمع باشد و حق تذکر دادن هم ندارد.

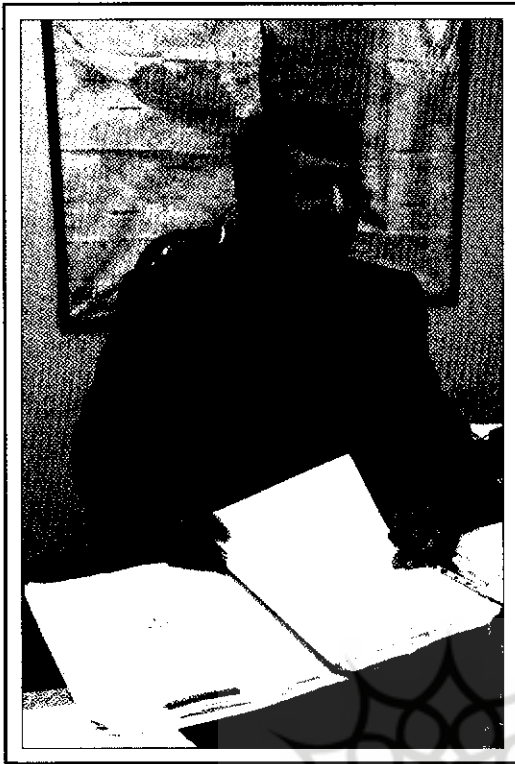
■ رسیدگی به اعتراض نسبت به قرار عدم خروج صادره از دادرسی، در صلاحیت کدام دادگاه است؟

در صلاحیت دادگاه بدوی است.

■ شأن قاضی و کار قضایی را چگونه ترسیم می‌کنید؟



▲ مسعود شیرانی



▲ سید حسین حسینی

◀ سید حسین حسینی - بازپرس شعبه ۱ دادسرای شمیران

## کادر اداری غیر متخصص مشکلی است که با آن مواجه ایم

از سال ۷۷ در تهران کار قضایی را آغاز نموده، تحصیلات وی فوق لیسانس حقوق جزا است و تحصیلات حوزوی نیز دارد.

■ کار در دستگاه قضایی با چه مشکلاتی همراه است؟

یک سری از مشکلات از بیرون به قوه قضائیه وارد شده است و یک سری نیز از داخل خود قوه است که بیشتر مشکلات اجرایی است. از جمله مشکلات خارجی، در عرصه جرم انگاری و قانونگذاری است. بسیاری از اعمال حقوقی و روابط عادی مردم و یا تخلفات کوچک که در دیگر کشورها، شأن دادگاه را تا این حد تنزل نمی دهند که به این مسائل هم رسیدگی کنند، طبق قانون جرم دانسته شده و ۵۰٪ وقت و توان دستگاه قضا و محاکم را صرف این امور کرده است از لحاظ امکانات و بودجه نیز قابل مقایسه با هیچ کشور خارجی و حتی برخی ادارات داخلی نیستیم.

■ تأسیس دادسرا در دستگاه قضایی، با احیای خود، چه مسائلی را به ذهن شما متبادر می سازد؟ نقش دادسرا مهم است. البته دادسرا ابزار می خواهد از جمله قانون خوب که قبلاً اشاره کردم.

هر قاضی پیش از اشتغال به مسائل قضا، در واقع یک کارشناس حقوقی است. ولی ایجاد تحصیلات عالی که اخیراً مورد توجه بسیار مسؤولان محترم در دستگاه قضایی قرار گرفته است جهت اجرای سیاستهای مورد نظر همچون تخصصی کردن رسیدگیها، بسیار حایز اهمیت است و قضات دادسرا نیز از این امر مستثنی نیستند و در این زمینه اقدامات خوبی صورت گرفته است.

غیر از تخصص علمی، کار قضایی بسیار وابسته به تجربه است. به نظر من هر قاضی هر روز که از مدت اشتغالش سپری می شود، حداقل یک تجربه بر تجاربش افزوده می شود. تصور می کنم در بین مشاغلی که فعلاً در جامعه قابل توجهند، شغل قضایی همچنان در نظر مردم و مسؤولان از شأن بالایی برخوردار است و اگر هم مشکلاتی در این زمینه متصور است، انشاء... با درایت مسؤولان رفع خواهد شد.

■ آیا تا به حال در رسیدگی با نفوذ افراد یا تحت فشار قرار گرفتن رسیدگی از سوی آنان مواجه شده اید؟ پذیرفتن توصیه از افراد بویژه در مسائل قضایی که با حق و حقوق مردم سرو کار دارد، علاوه بر ممنوعیت قانونی، شرعی نیز دارد و اشخاصی که قصد نفوذ در پرونده ها را دارند، اولاً می بایست قاطعیت قاضی به گونه ای باشد که جرأت هر اقدامی را از آنها بگیرد، و دوم اینکه اعمال نفوذ طبق قانون جرم است و باید برخورد لازم با آن صورت گیرد. در اصفهان نیز یک مورد داشتیم که اعلام جرم کردم.

۱۰ پرونده به یک قاضی ارجاع می شود و پرونده های جاری روزهای گذشته نیز موجود است، بهترین عنصر قضاوت، یعنی دقت، با مشکل روبه رو می شود و این مشکل، منحصر به دادسرا نیست و در دادگاهها نیز وجود دارد.

■ شما حقوق خصوصی خوانده اید اما رسیدگی کیفری می کنید آیا این تفاوت برایتان دشوار نیست؟ من به حقوق خصوصی علاقه بسیاری دارم و در این مقوله در حد توان خود فعالیت علمی از طریق نوشتن مقاله و تدریس داشته ام. اما از ابتدای کار قضایی، همواره در امور کیفری فعالیت داشته ام و هر چند شاید متناقض به نظر بیاید، ولی از لحاظ شخصی تا به حال با مشکلی برخورد کرده ام و خواست خودم این است که در هر دو رشته مطالعه داشته باشم.

■ بهره گیری از تخصصها را در دستگاه قضا چگونه می بینید؟

آنچه من تجربه کرده ام این است که شیوه عملی در دستگاه قضایی، دقیقاً منطبق با استعدادهای علمی مشخص نیست قاعدتاً باید امور محوله به افراد، منطبق با تخصصهای علمی آنان باشد. لکن این تشخیص مسؤولان ذی ربط است که چه شخصی در چه مسؤولیتی، مفیدتر به حال دستگاه قضایی است.

■ فعالیت ضابطان را چگونه ارزیابی می کنید؟

اغلب ضابطان فعلی دادگستری - به جز عده محدودی - از لحاظ کشف علمی جرم و تحقیقات مربوط واجد شرایط نیستند و آنچه بیشتر به پشتوانه آن عمل می نمایند، تجربه کار چند ساله می باشد و به نظر می رسد ایجاد تحصیلات مرتبط و آموزشهای کلاسیک لازم - بویژه در رسیدگی به جرایم خاص - لازم است. البته مراکز تخصصی محدودی همچون اداره تشخیص هویت وجود دارد. اما این امر باید به صورت فراگیر و ملموس باشد.

■ حضور وکلای دادسرا، چقدر مؤثر است؟

ما از حضور و پیگیری وکلای استقبال می کنیم. چون با حضور وکیل، مخاطب ما یک کارشناس حقوقی است و مشکلاتی که با افراد عادی در قانع نمودن آنها داریم، با وکیل کمتر احساس می کنیم.

■ قرار عدم خروج صادره از سوی دادسرا در کجا قابل اعتراض است؟

به صراحت قانون در ماده ۱۳۳ ق. آ. د. ک مرجع رسیدگی، دادگاه تجدیدنظر استان است.

■ ارتباط شما با مردم چگونه است؟

به جز در مواردی که قانون تجویز نموده و رسیدگی ستری است، عمده رسیدگی ما به صورت علنی می باشد و در اتاق به روی مراجعین باز است.

■ چه هنگام طعم عدالت را تجربه می کنید؟

زیباترین لحظه برای یک قاضی، آن لحظه ای است که حق را به ذی حق می دهد - از ظالم به مظلوم.

■ شغل قضایی را از لحاظ سطح تخصصی و شأن اجتماعی چگونه باور دارید؟